Eesti-Vene piiriveekogude
kaitse ja kasutamise
ühiskomisjoni 20. istungi
protokolli **lisa 4**

Venemaa teave suurte põllumajandusettevõtete tekitatava hajureostuse kohta. Nende ettevõtete tegutsemisest tingitud veekogude hajureostuse koormuse vähendamise võimaluste analüüs normide ja piirangute alusel

Venemaa Föderatsioonis on keskkonnale negatiivse mõjuga ettevõtted jaotatud kategooriatesse.

Keskkonnale negatiivse mõjuga objektid on sõltuvalt nende mõjust jaotatud nelja kategooriasse:

I kategooria – keskkonnale olulise negatiivse mõjuga objektid, mis kasutavad parimat kättesaadavat tehnoloogiat;

II kategooria – keskkonnale mõõduka negatiivse mõjuga objektid;

III kategooria – keskkonnale ebaolulise negatiivse mõjuga objektid;

IV kategooria – keskkonnale väikese negatiivse mõjuga objektid.

Keskkonnale negatiivse mõjuga objektide I, II, III ja IV kategooriasse jaotamise kriteeriumid on määratud Venemaa Föderatsiooni valitsuse 28.07.2015 määrusega nr 1029.

Suurimateks põllumajandusettevõteteks, mis tekitavad Venemaa Föderatsiooni veekogudes hajureostust, võib lugeda loomakasvatusettevõtteid. Need kuuluvad keskkonnale negatiivse mõjuga objektide I ja II kategooriasse ning on föderaalse keskkonnajärelevalve alla. Näidatud kriteeriumite kohaselt kuuluvad selliste ettevõtete hulka järgmised:

põllumajanduslikud linnukasvatusobjektid (projektvõimsusega 40 000 kohta ja rohkem);

suursõraliste kasvatusobjektid (projektvõimsusega 400 kohta ja rohkem);

seakasvatus- ja seaaretusobjektid (projektvõimsusega 2000 kohta ja rohkem), emiste kasvatus- ja aretusobjektid (projektvõimsusega 750 kohta ja rohkem);

Toodud kriteeriumitest lähtudes on suurimateks põllumajandusettevõteteks, mis võivad olla Peipsi ja Pihkva järve hajureostuse allikaks, praegusel ajal järgmised:

1. OOO Dobrutši-2, Dobrutši küla, Gdovski rajoon, Pihkva oblast (suursõraliste kasvatus projektvõimsusega 400 kohta ja rohkem);
2. ZAO Agrofirma Pobeda, Piskovitši küla, Pihkva rajoon, Pihkva oblast (suursõraliste kasvatus projektvõimsusega 400 kohta ja rohkem);
3. OOO Agrofirma Pogranitšnik, Partizanskaja küla, Gdovski rajoon, Pihkva oblast (suursõraliste kasvatus projektvõimsusega 400 kohta ja rohkem);
4. OOO Plemreproduktor Nazija, Tjamša küla, Pihkva rajoon, Pihkva oblast (põllumajanduslik linnukasvatus projektvõimsusega 40 000 kohta ja rohkem).

Leningradi oblasti Slantsõ ja Kingissepa rajoonis asub kaks suurt põllumajandusettevõtet, millest üks on spetsialiseerunud piimakarjakasvatusele ja teine kartulikasvatusele.

Suurte põllumajandusettevõtete jaoks kehtivad kõik Venemaa Föderatsiooni õigusaktidega kehtestatud veekaitsenõuded. Suurtootjate jaoks veekaitsemeetmete leevendusi Venemaa Föderatsioonis ei kehti. Põllumajanduslikele väike- ja suurtootjatele on suunatud põllumajandusliku koormuse vähendamise meetmed. Meetmete hulka kuuluvad Venemaa Föderatsiooni veeseaduse keelavad normid pestitsiidi- ja agrokemikaalide hoidlate rajamisele ning nende kasutamisele veekogude kaitsevööndis ning kaitsevööndiga külgneva maa harimisele.

Lisaks rakendatakse keskkonnamõju I kategooria suurettevõtete suhtes Venemaa Föderatsioonis alates 01.01.2019 lisakohustusi ja piiranguid, mis võimaldab neist lähtuvat koormust paremini kontrollida. Need ettevõtted peavad taotlema keskkonnakompleksluba, mida väljastatakse ettevõttes ainult parima kättesaadava tehnoloogia rakendamise korral.

Venemaa Föderatsiooni riiklik keskkonnajärelevalve on praegusel ajal kantud riikliku järelevalve nende liikide hulka, mille puhul rakendatakse riskikeskset lähenemist. Selline lähenemine näeb ette majandussubjektide kontrollisageduse järjestamist negatiivse keskkonnamõju taseme alusel. Riskikeskse lähenemise kinnitatud normatiivdokumentide kohaselt viiakse suurtes põllumajandusettevõtetes läbi plaaniline riiklik kohustuslik keskkonnajärelevalve vähemalt üks kord 3 aasta jooksul. Teatud tingimuste juures aga üks kord 2 aasta jooksul või 1 kord aastas.

Põllumajandusettevõtete keskkonnale negatiivse mõju keelustamiseks, st eelkõige piiranguid väetiste kasutamise nõuetes, viiakse Venemaa Föderatsioonis läbi mineraalväetiste riiklik registreerimine 19.11.1997 föderaalseaduse nr 109-FZ „Pestitsiidide ja agrokemikaalide ohutu käitlemine“ alusel. Riiklik registreerimine näeb ette konkreetse mineraalväetise registreerimiskatsetusi välitingimustes, toksikoloogilist ekspertiisi, ohuklassi määramise uuringuid ning muid uuringuid ja ekspertiise keskkonnamõju ning veo- ja kasutamisohutuse määramiseks. Lisaks kinnitatakse riiklikul registreerimisel väetise kasutuseeskiri. Riikliku registreerimise läbinud väetised lubatakse käibesse Venemaa Föderatsiooni territooriumil ja lisatakse igal aastal avaldatavasse pestitsiidide ja agrokemikaalide kataloogi.

Praegusel ajal puuduvad kahjulike ainete ja mineraalväetiste kontsentratsiooni lubatud piirmäära sätestavad normatiivdokumendid. Nende sisaldust hinnatakse normide alusel, mis iseloomustavad hügieeninõuete kohast puhast pinnast. Muude toksiliste elementide loetelu määratakse registreerimiskatsetustega ja näidatakse konkreetse mineraalväetise normatiivdokumendis.

Statistiliste andmete kohaselt kasutatakse Leningradi oblastis külvipinna 1 hektaril mineraalväetiste toimeainet keskmiselt 43 kg/ha (2015. aastal 42 kg/ha) ja orgaanilisi väetisi 9 t/ha.

Slantsõ rajoonis kasutatakse mineraalväetiste toimeainet 28,9 kg/ha (2015. aastal 28,8 kg/ha) ja orgaanilisi väetisi 10,2 t/ha (2015. aastal 8,4 t/ha).

Kingissepa rajoonis kasutatakse mineraalväetiste toimeainet 40 kg/ha (2015. aastal 36,2 kg/ha) ja orgaanilisi väetisi 10,9 t/ha (2015. aastal 2,9 t/ha).

Praegu toimub Tolliliidu tehnilise eeskirja projekti arutelu väetistele kehtivate nõuete asjus, mis laieneb mineraalväetistele.

Euraasia Majanduskomisjoni nõukogu otsuse kohaselt jõustub 2. juunil 2021 Euraasia Majanduskomisjoni keemiatoote ohutuse tehniline eeskiri. Eeskiri laieneb ka mineraalväetistele.

Orgaaniliste väetiste keskkonnakaitse nõuded on määratletud Venemaa Föderatsiooni rahvusliku standardiga GOST R 53117-2008 „Loomapidamisjääkidel põhinevad orgaanilised väetised“, milles näidatakse, et väetiste kasutamine ei tohi mõjutada pinnases norme ületavat elementide ja nende ühendite kogunemist.

Pinnavee kaitseks reostumise eest on kehtestatud orgaaniliste väetiste ladustamise nõuded. On antud kasutusjuhised, sh on kehtestatud ligikaudsed kogused.

Pihkva oblasti keskkonnajärelevalve
föderaalteenistuse osakonna juhi kt

_____G. N. Polotski